

KUUROJEN LIITTO RY

VUOSIKIRJA 2012

SISÄLLYSLUETTELO

<i>Kuurojen Liitto</i>	2
<i>Toiminnanjohtajan katsaus</i>	3

PALVELUTOIMINTA

<i>Sähköiset palvelut vaativat käytön opastusta</i>	5
<i>Yhdistysten hyvinvointia vahvistettiin koulutuksella</i>	7
<i>Taikuuksia ja uutuuksia</i>	8
<i>25-vuotias Teatteri Totti itsenäistymisen tiellä</i>	10

KEHITTÄMISTOIMINTA

<i>Vahvaa osaamista ihmis- ja kielellisten oikeuksien kysymyksissä</i>	12
<i>Viittomakieliyötä Suomessa ja maailmalla</i>	13
<i>Vaikuttavaa ja monikanavaista viestintää</i>	15
<i>Pohjoismainen yhteistyö vahvistuu</i>	17

HALLINTO

<i>Hallintokertomus</i>	18
<i>Henkilöstökertomus</i>	19
<i>Kirjekampanjointi edelleen varainhankinnan perusta</i>	21
<i>Luottamusorganisaatio ja johtoryhmä</i>	22
<i>Kuurojen kansanopisto</i>	24
<i>Kuurojen Liiton konserniyhtiöt</i>	25
<i>Edustukset eri yhteisöissä 2012</i>	26
<i>Toimikunnat ja työryhmät 2012</i>	30
<i>Jäsenyhdistykset 2012</i>	31
<i>Lausunnot 2012</i>	32

Tekstin toimitustyö:

Tiina Vihra, Antti Mäkipää

Taitto: Legendium Oy

Kansikuva: Jussi Rinta-Hoiska

Paino: Painotalo Kyriiri Oy

Teksti viittomakielellä (sivuilla 3, 5, 12 ja 18) avautuu klikkaamalla tätä merkkiä:

Perustettu 1905

Jäsenyhdistyksiä 42

Jäseniä yhdistyksissä 4143

Julkaisu

Kuurojen lehti - Dövas tidskrift

Toimipaikat

- Keskustoimisto, Valkea talo, Haaga, Helsinki
- Aluetoimistot: Jyväskylä, Joensuu, Helsinki, Kouvola, Kuopio, Mikkeli, Oulu, Pori, Rovaniemi, Seinäjoki, Tampere, Turku, Vaasa

Arvomme

- Ihmisarvon kunnioittaminen
- Sosiaalinen oikeudenmukaisuus
- Asiakslähtöisyys
- Luotettavuus
- Yhteisöllisyys
- Dynaamisuus

Missiomme

Kuurojen Liiton tehtävä on taata kuurojen ihmis-oikeuksien ja yhdenvertaisten mahdollisuuksien toteutuminen.

Visiomme

Viittomakieli elää vahvana moniarvoisessa, monikielisessä ja monikulttuurisessa yhteiskunnassa. Kuurojen Liitto on alansa johtava etu- ja palvelujärjestö sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

Kuurojen Liiton vuosia 2010-2015 koskevat yhteiset strategiset tavoitteet

- 1) Liitto paneutuu tuloksekkaasti kuurojen ihmisoi-keuksien ja yhdenvertaisuuden edistämiseen. Sitä varten liitolla on tehokas edunvalvontajärjes-telmä, joka toimii proaktiivisesti kieli- ja vammais-politiikan sekä sosiaali- ja terveystalouden aloilla.
- 2) Liitolla on asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden tarpeisiin soveltuva selkeä ja ajantasainen viestintä- ja verkkopalvelujärjestelmä.
- 3) Alueellisista palveluista 30 % tuotetaan etä- ja verkkopalveluina. Erilaisia palveluja tuotetaan prosesseina yli osasto-, yksikkö- ja tiimirajojen.
- 4) Senioreille tarjotaan heidän toiveidensa mukais-ta virkistys- ja muuta toimintaa. Edunvalvonnan keinoin varmistetaan, että he saavat tarvitsemansa viittomakieliset palvelut. Toiminnan painopiste on paikallisella ja alueellisella tasolla.
- 5) Kuurojen Liitto on profiloitunut tunnetuksi ja tunnustetuksi kansainväliseksi ja kulttuuriseksi osajaksi.
- 6) Henkilöstön tehtävänkuvausten muuttamisella ja konsernin sisällä tehtävistä toisiin siirtymisellä pystytään reagoimaan joustavasti kuurojen yhteisön tarpeisiin ja toimintaympäristön muutoksiin.
- 7) Kuurojen Liiton konsernirakenne on eheä ja sen toiminnot ovat yhtenäisiä. Kuurojen Liitto on velaton vuonna 2013.

RESURSSIEN JA TOIMINNAN TASAPAINOTTAMISTA

■ Kuurojen yhteisön hyvin- ja pahoinvointi nousi toimintavuoden keskeiseksi teemaksi. Vuoden alussa pidetyt yhdistysten neuvottelupäivät käynnistivät keskustelun, jossa aiempiin käytänteisiin, johtamistaitoihin, yhteisössä tapahtuviin muutoksiin, vuorovaikutustaitoihin ja ihmisarvon kunnioittamiseen paneuduttiin syvällisesti. Liiton järjestämissä yhdistystoiminnan koulutuksissa huomioitiin myös tämä teema. Hyvinvoinnin kehittäminen ja siitä huolehtiminen on kaikkien yhteinen, jatkuva prosessi.

Liiton talouden tasapainottamiseen keskityttiin vahvasti; tavoitteena oli turvata liiton edellytykset kehittää kuurojen ja muiden viittomakielten käyttäjien hyvinvointia myös tulevaisuudessa. Toimintavuonna käytyjen kaksien yt-neuvottelujen seurauksena liiton henkilötövuosien määrä laski tuntuvasti. Tytäryritys Sign Linesta jouduttiin luopumaan. Tulojen vähentyminen jatkui edelleen. Tämä kaikki merkitsi liiton resurssien huomattavaa vähentymistä. Useaan otteeseen arvioitiin, kuinka toiminnalle asetetut tavoitteet toteutettaisiin pienemmillä resursseilla ja kuinka liitto voisi edelleen tehokkaasti valvoa kuurojen ja viittomakieltä käyttävien kansalaisten oikeuksia ja tuottaa palveluja heille. Muutokset merkitsivät myös sitä, että työntekijöiden jaksamiseen ja hyvinvoinnin seuraamiseen oli paneuduttava tarkemmin.

Liiton edunvalvontatyö jatkui vahvana ja laajalla rintamalla palvelujen saavutettavuuden kehittämisestä paikallistasolla aina kansallisella tasolla tapahtuneeseen hallitusohjelma- ja lainsäädäntötyöhön asti. Kuurojen Liiton vaikutuskanavia olivat mm. Valtakunnallisen vammaisneuvosto, Ihmisoikeuskeskuksen ihmisoikeusvaltuuskunta, Soste ry:n valtuusto ja ulkoministeriön YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen ratifiointityöryhmä. Yhdessä Kuurojen Pohjoismaisen Neuvoston kanssa saavutettiin myös näkyvyyttä lasten oikeuksia koskevissa kysymyksissä ja viittomakielten aseman edistämisessä. Rajallisten resurssien kohdentaminen edellytti jatkuvaa harkintaa, sillä kaikkeen vaikuttamistyöhön ei ollut mahdollista mennä mukaan.

Lisääntynyt palvelujen ja asioinnin siirtyminen verkkoon edellytti sekä asiakkailta että työntekijöiltä uuden

Markku Jokinen

oppimista. Tämä trendi näyttää voimistuvan entisestään, mikä vaatii työntekijöiltä entistä nopeampaa kouluttautumista uusiin työtapoihin. Sosiaalisen median verkostot edellyttävät liiton toimintojen siirtämistä myös virtuaali maailman puolelle. Haasteina siinä ovat hyvin toimivan omakielisen vuorovaikutuksen toteutuminen ja viittomakielisen materiaalin jatkuva luominen. Se edellyttää palvelujen tuottamista sekä liiton osasto-, yksikkö ja tiimirajoja ylittävää yhteistä koordinaatiota, jossa tarvitaan vielä paljon kehittämistyötä.

Pitkään jatkuneiden talouden tasapainottamistoimien ohessa saattoi havaita merkkejä liiton siirtymisestä uuteen vaiheeseen muun muassa Koneen säätön mahdollistaman korpus- ja kansalaissanakirjahankkeen ja suomenruotsalaisen viittomakielen elvytystä koskevan suunnittelun kautta. Liitto voi keskittyä jatkossa keskeisemmin perustehtäväänsä kuurojen ihmisoikeuksien ja yhdenvertaisten mahdollisuuksien toteutumiseksi, kun talousasiat on saatu kuntoon ja muut perustehtävän ulkopuoliset asiat on saatu karsituiksi. ■

Markku Jokinen
toiminnanjohtaja

Eelis Seilola ja Juha Peltomaa kertoivat omista koulukokemuksistaan Hei, kato mua! -selvityksen julkaisutilaisuudessa Oulussa.

LAPSET JA NUORET LIITON PAINOPISTEENÄ

■ Lapsiasiavaltuutetun toimiston kanssa vuoden 2011 aikana toteutettu Hei, kato mua! -selvitys toi esiin surullista tietoa lasten kokemasta yksinäisyydestä ja heidän oikeuksiensa toteutumisesta. Selvityksen mukaan kuurojen ja huonokuuloisten lasten osallistumisessa yhdenvertaisesti opetukseen lähikoulussa on esiintynyt ongelmia. Kuulo- ja viittomakielialan toimijoiden moninaisuus ja yhteistyön puute eivät myöskään ole edesauttaneet tilannetta. Haasteena on ollut löytää yhteinen näkemys, kuinka toimijat toisiaan tukien ja täydentäen voivat edistää lasten oikeuksien hyvää kokonaisvaltaista toteutumista. Lasten koulutuskeskymyksissä Kuurojen Liiton näkemysten

huomioiminen on näyttänyt heikentyneen huolestuttavasti.

Viime vuosina kuulovammaisten lasten oppimista koskevat järjestelyt ovat kokeneet muutoksia. Suuntauksena on ollut, että yhä suurempi osa lapsista sijoittuu lähikouluun. Kuurojen viittomakielisten lasten mahdollisuudet siirtyä kunnallisesta kuulovammaisten koulusta Opetushallituksen alaiseen yleissivistävään erityisoppilaitokseen ovat vaikeutuneet. Kuulevien viittomakielisten lasten mahdollisuudet opiskella äidinkieltään viittomakieltä perusopetuksessa eivät ole juurikaan toteutuneet.

Tästä kehityksestä Kuurojen Liiton hallitus on ollut huolissaan ja halusi

siksi nostaa lasten ja nuorten koulutuksen liiton toiminnan yhdeksi painopisteeksi. Liitto kävi neuvotteluja opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa hallitusohjelmaan kirjatun viittomakielisten oikeuksien kehittämiseen liittyen. Todettiin, että kuurojen ja viittomakieltä käyttävien lukumääristä ja opetusjärjestelyistä tarvitaan selvitys, joka toteutetaan vuoden 2013 aikana yhteistyössä Opetushallituksen kanssa. Sen jälkeen voidaan tarkemmin laatia kehittämistavoitteet lasten ja nuorten yhdenvertaisten oppimismahdollisuuksien edistämiseksi. ■

*Markku Jokinen
toiminnanjohtaja*

Sähköiset palvelut vaativat käytön opastusta

■ Kuurojen Liitto tekee vahvaa edunvalvonta- ja vaikuttamistyötä monella eri tasolla ja rintamalla. Myös palveluosastolla erilaiset edunvalvonta- ja vaikuttamisprosessit ovat osa työtä. Alue toiminnassa tehtiin sekä yksilöasiakkaiden oikeuksien valvontaan liittyvää työtä että yhteiskunnan palveluihin ja niiden saavutettavuuteen liittyvää työtä. Yhteistyökumppaneina tässä olivat sekä kuurojen yhdistykset että liiton muut asiantuntijat.

Joskus edunvalvonta- ja vaikuttamistyössä riittää kuurojen tarpeiden selkeä esilletuominen. Joissakin kunnissa esimerkiksi terveydenhuollon ajanvarauksen takaisinsoittojärjestelmään tai taksien tilausjärjestelmään saatiin lisättyä tekstiviestimahdollisuus kun asiasta päätävälle selvisi, että ilman sitä palvelut eivät ole kuuroille saavutettavia. Mutta valitettavasti on myös tilanteita, joissa sitkeäkään valistustyö ei tuota tulosta.

Kireä kuntatalouden tilanne heijastui selkeästi myös kuurojen palveluihin. Jyväskylän kaupunki päätti luopua tekstipuhelimina käytettävien tietokoneiden vuokraamisesta kuurojen käyttöön. Päätös johti erilaisen uusintahakemusten, oikaisuvaatimusten ja valitusten vyöryyn, joka työllisti aluetyöntekijöitä. Jyväskylän tilanteesta muodostui ennakkotapaus, jonka lopullinen ratkaisu tulee vaikuttamaan myös muihin kuntiin. Sekä kunnallisissa että muissa palveluissa erilaiset verkkopohjaiset järjestelmät lisääntyvät koko ajan. Alueyksikön työssä tämä näkyi asiakkaiden kasvavana tarpeena saada ohjausta sähköisten palveluiden käytössä. Tilanteeseen pyrittiin vastaamaan yksilötasolla työntekijöiden antamalla opastuksella, johon käytettävissä olevat resurssit kuitenkin olivat rajalliset. Joissakin tapauksissa onnistuttiin asiakkaalle saamaan kunnan päätös henkilökohtaiseen viittomakieliseen atk-opetukseen. Ryhmätasolla järjestettiin joitakin paikallisia tietokonekursseja ja yhdellä alueoimistolla atk-taitojen vertaisopintoryhmä. Aluetyön omien etä- ja verkkopalveluiden kehittämistä jatkettiin. Kuvapuhelinyhteydet madalsivat joidenkin asiakkaiden kynnystä ottaa yhteyttä aluetyöntekijään myös ”pikkuasioissa”, eivätkä etäällä asuvat joutuneet

Päivi Lappi

KUVA: SANNI KOSTIAINEN

enää ”keräämään” asioita henkilökohtaista tapaamista odottaessaan.

Alueyksikön kuntoutussihteeritoiminnassa aloitettiin aivan uudenlainen järjestöjen välinen yhteistyö, kun lokakuun alussa Rovaniemen kuntoutussihteerin tehtäviin yhdistettiin Suomen Kuurosokeat ry:n aluesihteerin tehtävät. Näin saatiin palvelujen jatkuvuus alueella turvattua sekä kuurojen että kuurosokeiden osalta. Tähänastisen kokemuksen perusteella ratkaisu vaikuttaa toimivalta, vaikka joitakin, lähinnä hallinnollisia menettelyjä joudutaan vielä hiomaan.

Toinen yhteistyöhanke oli yhdessä Kuurojen Palvelusäätiön kanssa laadittu Mielenterveys- ja päihdestategia. Siinä määriteltiin järjestöjen yhteinen mielenterveys- ja päihdetyön visio sekä sen tavoitteet, keinot ja toimijat.

Valtakunnallisella vanhusten viikolla järjestettiin eri kumppaneiden kanssa viisi viittomakielistä tapahtumaa eri puolilla maata. Tapahtumat olivat suosittuja. Myös Turussa järjestetyille senioripäiville osallistui iso joukko senioreita. Paikallisia seniorikerhoja varten järjestettiin koulutusta vertaisryhmien vetäjille. ■

Päivi Lappi
palvelujohtaja

KUUROJEN NUORTEN KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

■ Kansainvälinen nuorisoyhteistyö on tärkeä osa liiton nuorisotyötä ja sen myötä suomalaiset nuoret saivat toimintavuonna monenlaisia uusia haasteita ja mahdollisuuksia. Viittomakieliset lapset ja nuoret osallistuivat erilaisiin kansainvälisiin leireihin, seminaareihin ja kokouksiin Euroopassa ja muualla maailmassa. Kansainvälisen vuorovaikutuksen myötä suomalaiset osallistujat voimaantuivat ja saivat paljon tietoa ja uusia kokemuksia. Vertaisryhmässä myös minäkuva ja oma identiteetti vahvistuivat.

Kuurojen Pohjoismaisen Nuorisoneuvoston (KPNN) kokoukset pidettiin Färösaarilla sekä Grönlannissa, jossa järjestettiin samalla myös Grönlannin kuurojen tilannetta ja järjestäytymistä käsittelevä seminaari. Se oli uusi askel grönlantilaisille viittomakielisille nuorille. KPNN järjesti lisäksi juniorileirit Tanskassa ja Norjassa. European Union of Deaf Youth (EUDY) järjesti puolestaan juniorileirin Albaniassa ja nuorisoleirin Bosnia & Herzegovinassa sekä nuorisoseminaarin Hollannissa. World Federation of the Deaf Youth:in (WFDYS) hallitus kokoontui Keniassa ja Hongkongissa.

Kansainvälinen edunvalvontatyö on suomalaisten kuurojen nuorten keskuudessa vahvaa. Suomalaisia toimijoita löytyy KPNN:n, EUDY:n ja WFDYS:n hallituksista. Heidän raporttejaan kokouksista ja muista kansainvälisistä tapahtumista voi seurata videoiden muodossa Kuurojen Liiton nuorisotyön Facebook-sivulla. ■

LEIREILTÄ JA KURSSEILTA VIRKISTYSTÄ KAIKENIKÄISILLE

■ Toimintavuoden aikana Kuurojen Liitto järjesti kymmeniä lomiam, kursseja ja leirejä eri-ikäisille.

Lapset ja nuoret tapasivat toisiaan 6 kotimaisella leirillä ja kursseilla. Talvella käytiin hiihtämässä ja laskettelemassa, kesällä vuorossa oli muun muassa ratsastusta ja purjehdusta. Vauhdikas urheiluleiri järjestettiin yhteistyössä Suomen Kuurojen Urheiluliiton kanssa. Leirit olivat erittäin suosittuja ja hakijoita oli enemmän kuin paikkoja.

Yhteistyössä Solaris-lomien kanssa liitto toteutti 2 virkistyslomaa: perheloman ja työttömien loman.

Sopeutumisvalmennuskursseja toteutettiin Kelan tuella 3 ja RAY:n tuella 9. Kursseilla keskityttiin ratkomaan muun muassa yksinäisten ja perheiden arkielämän haasteita sekä löydettiin voimavaroja luonnosta, liikunnasta ja erilaisilta luennoilta. Erittäin suosittu oli maahanmuuttajille suunnattu kurssi, johon haki 39, mutta pystyttiin ottamaan vain 16 hakijaa. Paljon hakemuksia tuli myös koko perheelle suunnatuille kursseille.

Seniorien omat lomat olivat myös erittäin suosittuja. Tuettuja lomiam järjestettiin 4. Seniorien sopeutumisvalmennuskursseja toteutettiin 1 teemalla Yhdessä enemmän. Lisäksi liitto järjesti seniorikerhojen vetäjille 2 koulutusviikonloppua.

Teatteri Totti toteutti juhlavuotensa kunniaksi Valkeassa talossa teatterikurssin, jossa 10 osallistujaa pääsi tutustumaan näyttelijätyön saloihin. ■

Neuvottelupäivien ryhmätöissä pohdittiin keinoja parantaa yhdistysten hyvinvointia.

KUVA: SANNI KOSTIAINEN

YHDISTYSTEN HYVINVOINTIA VAHVISTETTIIN KOULUTUKSELLA

■ Kuurojen Liiton järjestöohjaajien työssä ja muussa liiton saamassa palautteessa on jo pidempään tullut esille erilaisia yhdistysten sisäisiä kriisitilanteita ja yksittäisten henkilöiden kokemia ongelmatilanteita. Liitto teki ennen vuoden 2012 neuvottelupäiviä nettikyselyn, jonka aiheena oli ”Hyvin- vai pahoinvointia kuurojen yhteisössä?”. Siinä käsiteltiin hyvinvointia sekä yksilön että yhdistysten näkökulmasta.

Yhdistystoiminnan haasteita on paljon; esimerkiksi jäsenistön ikääntyminen, nuoremman ja vanhemman sukupolven kohtaaminen, uusien toimijoiden sitouttaminen, puutteet yhdistystoiminnan käytännön pyörittämisen osamisessa, rahoituksen ja talouden epävarmuus sekä jäsenistön toiveiden moninaistuminen.

Aikanaan yhdistys oli kuuroille ”toinen koti”. Se oli paikka, jossa kuuro voi tuntea olonsa vapaaksi vastapainona kuulevien ehtoilla toimivalle ympäristölle. Nykyään toimintamahdollisuudet ovat laajentuneet. Kuurot toimivat paljon myös muualla kuin yhdistyksissä, esimerkiksi netissä ja erilaisissa vapaamuotoisissa harrasteryhmissä.

Neuvottelupäivillä käydyin keskustelun pohjalta aloitettiin yhdistysten hyvinvointikoulutuksen kehittäminen

yhteistyössä Kuurojen kansanopiston kanssa. Koulutusta toteutettiin sekä kurssimuotoisena että luentoina yhdistyksilloissa, ja toimintaa jatketaan myös tulevinä vuosina.

Kuurojen kansanopiston kanssa toteutetun kaksiosaisen kurssin tavoitteena oli, että osanottajat oppivat tukemaan oman yhdistyksensä hyvinvointia, vahvistaa ryhmän ohjaisessa tarvittavia taitoja ja oppia kohteliasta ja kannustavaa kommunikaatiota.

Kurssi- ja luentomateriaaleihin sekä osanottajien raportteihin ja kommentteihin tutustuessa huomaa selkeästi, että erilaiset ihmissuhteisiin, vuorovaikutukseen, käyttäytymiseen ja kuurojen yhteisön jäsenten moninaisuuden kunnioittamiseen liittyvät taidot ovat perusta, jolle yhdistyksen hyvinvointi rakentuu. Kun ne ovat kunnossa, pystytään erilaiset toiminnan organisoimiseen, talouden epävarmuuteen ja muihin käytännön asioihin liittyvät pulmat ratkaisemaan helpommin. ■

*Börje Hanhikoski, alueyksikön päällikkö
Päivi Lappi, palvelujohtaja*

Taikurifestivaalit

Morganin taikuripariskunta
vei voiton kolmessa eri
kilpailusarjassa.

KUVA: JUSSI RINTA-HOISKA

KUVA: JUSSI RINTA-HOISKA

Ukrainan Tamara Maximen-
kon esitys oli näyttävä

TAIKUUTTA JA UUTUUTTA

■ Keväällä 2012 Kuurojen Liiton kulttuurituotannossa nähtiin sekä taikuutta että uudistuksia.

Taikuutta ja magiaa oli ilmassa Kuurojen 14. kansainvälisessä taikurifestivaalissa, joka pidettiin Helsingissä 23.–28.4. Valkean talon lähes loppuunmyydyissä tilaisuuksissa nähtiin kolmena iltana kuurojen taikurien maailmanmestaruuksien kilpailuesityksiä. Kilpailusarjoja oli useita: lava-, komedia-, lähi-, illuusio- ja naisten sekä seniorien oma Merlin -sarja. Yhdestä kilpailuillasta toteutettiin myös suora verkkolähetyksen, jonka kautta katsojat ympäri maailmaa pääsivät mukaan nauttimaan taikatempuista. Alun perin mukana oli myös lastensarja, mutta sarjan ainoa osallistuja sijoitettiin aikuisten sarjaan. Kilpailuun ilmoittautui yhteensä 30 kilpailijaa 10 eri maasta, kaukaisimmat Intiasta ja Yhdysvalloista. Parhaat taikaesitykset esitettiin uudestaan festivaalin päätösgaalassa Helsingin Messukeskuksessa.

Kilpailussa ei ollut tällä kertaa mukana yhtään suomalaista taikuria, mutta festivaalin ”henkisuojelija” Oskar Wetzell (1888–1928) oli paitsi innokas urheilu- ja kulttuuri-ihminen myös kuuluisa suomalaistaikuri. Hänen taikuriuraansa käsittelevä luento oli festivaalin yksi suosituimpia oheisohjelmia. Kilpailujen lisäksi viikon ohjelmassa oli myös retkipäivä sekä erilaisia kokouksia. Ennen festivaalia järjestettiin lisäksi työpaja lapsille kuurojen kansainvälisen taikuriseuran puheenjohtaja Johnny Gappin johdolla. Toivottavasti näemme suomalaisen taikuriharrastajan jo seuraavissa maailmanmestaruuskisoissa Chicagossa 2014.

Uutuutta toimintavuoteen toi Kuurojen valtakunnallisten kulttuuripäivien kilpailun sääntöuudistus koskien näyttämöesitysten kilpailusääntöjä. Uusia sääntöjä päästiin kokeilemaan ensimmäistä kertaa 27. kulttuuripäivillä Oulussa

Kulttuuripäivät

Helsingin Kuurojen Yhdistyksen Soihdunkantajat voitti aikuisten ryhmäesitys -sarjan.

KUVA: DAWN JANI BIRLEY

Aku Karjalaisen tanssiesitys hurmasi yleisön.

KUVA: DAWN JANI BIRLEY

25.–27.5.2012. Sääntöuudistuksen jälkeen kilpailuissa on kolme sarjaa, soolo-, ryhmä- ja pienoisenäytelmäesitykset, aiemman esityslajijaon sijaan. Lapset ja koululaiset kilpailevat omassa sarjassaan ja aikuiset omassaan. Kilpailuissa nähtiin ensi kertaa myös viittomakielisen tuomariston kommentit heti jokaisen esityksen jälkeen. Ensimmäisten esityspäivien parhaat soolo- ja ryhmäesitykset jatkoivat finaaliin, jossa ne esitettiin uudestaan eri tuomariston edessä. Yleisökin sai äänestää omat suosikkinsa.

Kulttuurituottaja Elina Pokin mukaan uudesta tuomaintavasta saatiin hyvää palautetta, kun viittomakieliset tuomarit toimivat suorassa vuorovaikutuksessa kilpailijoiden kanssa. Seuraavilla kulttuuripäivillä jatketaan tätä uutta kilpailumuotoa ja taide- ja kädentaitotöiden kilpailuja kehitetään edelleen. Kulttuuripäivät toteutettiin yhteistyössä kulttuuripäivien isäntäyhdistys Oulun Kuurojen Yhdistys

ry:n ja Oulun kaupungin kanssa. Kulttuuripäivillä oli mukana yhteensä 1800 katsojaa ja kilpailijaa.

Taikuuksia ja uutuuksia on luvassa kulttuurituotannossa myös tulevina toimintavuosina. ■

*Helena Torboli
kulttuuri- ja hyvinvointiyksikön päällikkö*

Yhdistystarinoita näytelmän rooleissa nähtiin Aino Laiho, Joonas Leppä, Hannu Laaksonen ja Virve Puro.

25-VUOTIAS TEATTERI TOTTI ITSENÄISTYMISEN TIELLÄ

■ Teatteri Totti on tuottanut viittomakielistä, rajoja ylittävää teatteritaidetta jo neljännesvuosisadan. Lokakuussa virstanpylvästä juhlittiin usealla erilaisella tapahtumalla.

Viittomakielisen teatteritaiteen legenda, yhdysvaltalainen näyttelijä Bernard Bragg oli Teatteri Totin vieraina Yhdistystarinoita juhlanäytelmän merkeissä. Näytelmä perustui Braggin käsikirjoitukseen Tales from a Clubroom. Siinä hän kuvaa lapsuudessaan näkemäänsä yhdistyselämää. Se valittiin juhlanäytelmäksi, koska yhdistysten tilanne puhuttaa viittomakielistä yhteisöä. Teatteri Totti halusi nostaa esille, miten tärkeä paikka kuurojen yhdistys on ollut monelle viittomakieliselle: toinen koti, joillekin jopa pyhä paikka.

Yhdistystarinoita näytelmän tuottaja Anne Sjöroos avasi 25-vuotisjuhlaseminaarin.

Yhdistystarinoita sai ensi-iltansa Turussa 10.10.2012. Sitä esitettiin syksyn aikana 17 kertaa Helsingissä, Turussa, Hyvinkäällä ja Jyväskylässä. Yleisöä oli yhteensä 516 henkeä. Erikoisen Yhdistystarinoista teki se, että lähes kaikki näyttelijät olivat harrastajia Turun Kuurojen Sateenkaarteatterista. Näytelmän ohjasi Noora Karjalainen Turun Taideakatemiasta, ja kaikki harjoitukset pidettiin Turussa. Vaikka produktio oli tekijöille vaativa kokemus, jäi päälimmäiseksi tunne teatterin tarjoamien haasteiden voittamisesta ja itsensä ylittämisestä.

Teatteri Totin 25-vuotisjuhlaseminaarissa pohdittiin teatterin tulevaisuutta, sen tuottamia palveluja ja verkostoitumista teatterialalla sekä Suomessa että kansainvälisesti. Paneelissa oli edustus muun muassa Kansallisoopperasta, Kansallisteatterista, Ruotsin Riksteaternista ja Kulttuuria kaikille -palvelusta. Luennoissa käsiteltiin kulttuuria hyvinvoinnin lähteenä, kuurojen esittävän taiteen kehitysvaiheita

Teatteri Totin vastaava tuottaja Marita S. Barber.

sekä kuurojen ammattiteattereita Norjassa ja Yhdysvalloissa. Lisäksi Teatteri Totti julkaisi uuden sloganin Totally visually. Loppuyhteenvedossa järjestöneuvos Liisa Kauppinen totesi: ”Jos Teatteri Totti on yksin, se ei voi kehittyä. Tarvitaan yhteistyökumppaneita ja verkostoja.”

Seminaaripäivän iltana juhlabileissä nähtiin Braggin ja Stockholms Dramatiska Högskolanin opiskelijoiden esitykset. Sunnuntaina Bragg veti teatterityöpajan kaikenikäisille. Hyvin onnistuneista juhlatapahtumista jäi monille ihanat muistot.

Vuosien mittaan olen nähnyt, miten suuri merkitys Teatteri Totilla on viittomakielisen kulttuurin tuottajana ja kehittäjänä. Nyt Teatteri Totti valmistee itsenäistymistä – nähtäväksi jää, mihin tämä tie johtaa. ■

*Marita S. Barber
vastaava tuottaja*

KUVA: SANNI KOSTAINEN

Kaisa Alanne

Vahvaa osaamista ihmis- ja kielellisten oikeuksien kysymyksissä

■ Pääministeri Kataisen hallitusohjelmaan 2011–2015 merkittiin tavoitteita viittomakielisten oikeuksien ja viittomakielten aseman kehittämistä, ja näistä Kuurojen Liitto lähti heti liikkeelle. Eri ministeriöiden kanssa on käyty yhteistyöneuvotteluja siitä, kuinka nämä tavoitteet muutettaisiin konkreettisiksi toimenpiteiksi.

Oikeusministeriö käynnisti selvitystyön viittomakielilain säätämisen tarpeesta loppusyksyllä. Sosiaali- ja terveysministeriön kanssa keskusteltiin, kuinka viittomakielisten peruspalveluja voidaan entistä paremmin ja konkreettisemmin turvata. Opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa on sovittu, että kartoitus viittomakielisistä oppilaisista ja opetusjärjestelyistä toteutetaan lähitulevaisuudessa.

Perustuslaillisesta suojasta huolimatta suomalaisen ja suomenruotsalaisen viittomakielen asema ei edelleenkään ole vahva, joten molempien kielten vahvistamiseksi on pohdittu erilaisia toimenpiteitä. Viittomakielisen yhteisön ja erityisesti julkisen hallinnon kielitietoisuutta on edistetty eri tavoin, kuten Viittomakielen päivällä, innostavilla kulttuuritapahtumilla, kuurojen kansainvälisellä viikolla ja muulla aktiivisella verkostoitumisella.

Kuurojen Liitto haki ja sai Humanistisen ammattikorkeakoulun kanssa rahoitusta Koneen Säätiön kieliohjelmasta suomalaisen ja suomenruotsalaisen viittomakielen korpusehankkeelle vuosille 2013–2015. Avustuksen myöntäminen on erittäin merkittävä päänavaus Suomen viittomakielten tutkimusinfrastruktuurin luomiselle. Samalla se mahdollistaa viittomakielisen yhteisön, kuurojen tai huonokuuloisten lasten perheiden ja viittomakieltä opiskelevien osallistamisen viittomakielten kehittämiseen ja käyttöön. Suomenruotsalaisen viittomakielen uhanalaisuuden vuoksi sille on tehty oma elvytysuunnitelmansa, jolle etsitään rahoitusta.

Kuurojen Liitto on tuttuun tapaan ollut aktiivinen toimija kansainvälisissä konteksteissa. Pohjoismaissa keskustelut viittomakielisten, erityisesti lasten ja nuorten kielellisistä oikeuksista ja viittomakielten asemasta ovat olleet vilkkaita. Euroopan Kuurojen Unionin kanssa tehtiin myös yhteistyötä erityisesti viittomakielten aseman kartoituksessa ja saavutettavuuskysymyksissä. Kehitysyhteistyöhankkeissakin Suomi on ollut useaan otteeseen esillä ihmisoikeustyökysymyksissä.

Kevään yt-neuvottelujen tuloksena kansainvälisten asioiden yksikkö yhdistettiin viittomakielilyksikköön.

Kuurojen museo siirtyi 1.1.2012 alkaen Tampereen Työväenmuseo Werstaan alaisuuteen; yhteistyö mahdollistaa Kuurojen museolle uusia ulottuvuuksia erityisesti saavutettavuuden näkökulmasta. ■

*Kaisa Alanne
kehittämisojohtaja*

KUVA: ANNIKA POSTI

Vuoden viittomakieliteko tunnustuspalkinto myönnettiin kirkon viittomakielen kääntäjille Tarja Sandholmille ja Tomas Uusimäelle.

VIITTOMAKIELITYÖTÄ SUOMESSA JA MAAILMALLA

■ ”Kuurojen lukumäärä vähenee.” Tämä on väite, joka on toistunut kuluvana vuonna mediassa ja valitettavan usein myös viranomaisten kanssa käydyissä keskusteluissa. Käsitys kuuroudesta ja viittomakielestä on puutteellista, ja päätöksiä viittomakielestä tehdään usein ilman viittomakielisen yhteisön osallisuutta. Niinpä on luonnollista, että Kuurojen Liiton vaikuttamistyö on kohdentunut viime vuosina entistä enemmän päätöksentekoon ja yhteiskunnan rakenteiden muuttamiseen. Yhteiskunnallista ohjausta tarvitaan selvästi enemmän, harkinnanvaraisuutta vähemmän.

Hallitusohjelman kirjaukset viittomakielestä ovat johdaneet moniin toimenpiteisiin, joissa Kuurojen Liitto on keskeisesti mukana. Näistä tärkeimpiä ovat oikeusministeriön käynnistämä selvitystyö viittomakielilain säätämisen tarpeesta, opetus- ja kulttuuriministeriön selvityspyyntö kuurojen oppilaiden lukumäärästä ja Kelan perustama yh-

teistyöfoorumi tulkkauksipalveluiden kehittämiseksi. Muita ajankohtaisia asioita ovat olleet suomenruotsalaisen viittomakielen elvytysohjelman valmistelu ja yhteistyö oikeusasiamiehen kanslian sekä kuurojen lasten asioissa lapsiasiavaltuutetun kanssa.

Vaikuttamistyötä tehdään monella tasolla. Ytimessä on ymmärrys viittomakielestä, kieliyhteisön osallistaminen ja kielen omistajuuden kunnioittaminen – kieli on yhteisön tärkein omaisuus. Tärkeä päänavaus Suomen viittomakielten tutkimukselle on ollut kuluneena vuonna valmisteltu korpus- ja kansalaissanakirjahanke (2013–15). Koneen Säätiö myönsi rahoituksen hankkeen ensimmäiselle vuodelle, ja viittomakielen tutkimuksen aineistopankki, korpus, on nyt vihdoinkin toteutumassa. Samaan aikaan sanakirjatyössä, wiki-sanakirjan myötä yhteys kielenkäyttäjiiin tulee parantumaan olennaisella tavalla.

Kielityöhön pohjautuvaa vaikuttamistyötä on tehty myös kansainvälisesti. Kuurojen Liitto on jatkanut ulkoministeriön rahoittamia kehitysyhteistyöhankkeita yhdeksässä maassa paikallisten kuurojen yhteisöjen ja viittomakielten vahvistamiseksi. Tänä vuonna on aloitettu viittomakielityötä koskevan käsikirjan valmistelu yhteistyössä Kuurojen maailmanliiton (WFD) kanssa. Sen tavoitteena on kerätä kokemuksia Kuurojen Liiton pitkäaikaisesta viittomakielityöstä kehitysmaissa koko maailman kuurojen yhteisöjen hyväksi.

Niin ja vielä. Ei – kuurojen lukumäärä ei ole vähentynyt. Maahamme syntyy edelleen joka vuosi noin yksi promille

eli 60 kuulovammaista lasta. Kuulon apuvälineet eivät poista kuuroutta. Ja kyllä – viittomakieltä tarvitaan edelleen. Jotta päätöksiä ei tehtäisi puutteellisen tiedon pohjalta, on tärkeää saada vahvempi suoja viittomakielen käytölle ja ylipäättään maininta kielen olemassaolosta, kuten on tarve erityisesti suomenruotsalaisen viittomakielen kohdalla. ■

Laura Pajunen
viittomakieliyksikön päällikkö

MONENLAISTA EDUNVALVONTAA

■ Kuurojen Liitto antoi toimintavuonna 15 lausuntoa (luettelo lausunnoista s. 32) Lisäksi vuoden aikana liitossa oli kommentoitavina eri yhteistyökumppaneiden kautta muun muassa seuraavia ajankohtaisia asioita:

- sähköisten asiakastieto ja -lääkemääräyslakien uudistamista
- Kelan taksihankkeen kilpailutus
- Hallituksen esitys eduskunnalle oppilas- ja opiskelijahuoltolaiksi ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta
- Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luonnos (yleiset linjaukset)
- Kuulovammajärjestöt vastaavat MTV 3:n julkaisemaan uutiseen sisäkorvaistutteen saaneiden lasten asemasta ja tilanteesta
- SHL- lakiuudistus 2012
- lausunto kuntien varautumista ja hallinnanjatkuvuutta koskevaan opaskirjaluonnokseen

- Euroopan komission pyyntö näkemyksistä vammaisten esteettömyyden parantamiseksi
- HE 31/2012 vp eduskunnalle laeiksi vaaratiedotteesta ja hätäkeskustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Hallitusohjelmaan liittyen liitossa valmisteltiin myös iso tietopaketti oikeusministeriötä varten: luonnos viittomakielilaiksi sekä siihen liittyvät taustamateriaalit: analyysi nykylainsäädännöstä sekä erityiset perustelut viittomakielilain tarpeesta. Lisäksi yhdessä muiden kuulovammajärjestöjen kanssa Kuurojen Liitto esitti kannanoton sosiaali- ja terveyspalveluiden ajanvarausjärjestelmien saavutettavuudesta liittyen monissa kunnissa käyttöön otettuun ajanvarauksen automaattiseen takaisinsoittopalveluun. ■

VAIKUTTAVAA JA MONIKANAVAISTA VIESTINTÄÄ

■ Viestinnän kehitys on toteuttanut monia viittomakielisten yhteisön toiveita ja unelmia. Se näkyi silloin kun viittomakieli elää medioissa luoden uutta tiedonvälityksen ja vuorovaikutuksen maailmaa. Liiton viestintä osaltaan vaikutti parantaen viittomakielisten asemaa, oikeuksia ja hyvinvointia. Se tapahtui sekä omakielisen tiedonvälityksen että edunvalvontaa lujittavan viestinnän tuloksena. Tärkeimmät kohderyhmät olivat viittomakielinen yhteisö ja päättäjät. Monikanavaisen viestinnän kärkiteemoja olivat lasten, nuorten ja perheiden asema sekä viittomakieli yhteiskunnan palveluissa. Tärkeä teema oli myös monimuotoinen viittomakielinen yhteisö.

Omakielinen viestintä vaikutti kartuttaen tietoa viittomakielisten oikeuksista ja yhteiskunnan palveluista sekä osallistumismahdollisuuksista. Viestinnän kehittyessä yhä useampi yhteisön jäsen pääsi entistä läheisemmin osallistumaan liiton toimintaan esimerkiksi suorien netti-tv-lähetysten välityksellä. Viestintä myös lujitti viittomakielisten yhteisöä tarjoamalla uusia vuorovaikutuksen kanavia.

Liiton tuotannot ottivat edistysaskeleita muun muassa vakiinnuttamalla monikameratuotannot suoriin verkkolähettyksiin, joissa vuorovaikutteisuutta lisättiin osin myös skype-yhteyksin. Verkkopalvelua kehitettiin kaikilla päätelaitteilla saavutettavaksi ja sosiaalista mediaa integroitiin entistä näkyvämmäksi osaksi viestintää. Lisäksi Kuurojen lehti printtimedianä oli tärkeä tiedonvälittäjä.

Liiton ulkoisessa viestinnässä tuotiin esiin erityisesti viittomakielilain tarve. Vaikuttavan viestinnän kautta liitto korosti muun muassa kunnallisvaalien julkisuudessa, että viittomakieli tulisi olla luonteva osa yhteiskunnan kielivälikkoa. Viestinnän alueella siinä tapahtui seuraavia edistysaskelia: pääkaupunkiseudun verkkoportaalien viittomakielinen osio saatiin vireille ja Yleisradio toteutti eduskunnan kyselytunnit viittomakielelle tulkattuina lähetyksinä. ■

Antti Mäkipää
viestintäyksikön päällikkö

Kuurojen Video oli mukana nuorisopäivillä.

KUVA: JUSSI RINTA-HOISKA

Poimintoja viestinnästä

- Kuurojen Liiton verkkosivujen käyntien 2012 määrä 253 005 (v. 2011: 277 986). www.kl-deaf.fi palvelussa käytiin katsomassa yli miljoonaa sivua. Mobiilikäyttäjien määrä kasvoi 46 %. Verkkosivun viittomakieliset verkkoklipit 449 kpl.
- Viittomakielisessä TV:ssä julkaistiin yhteensä 46 ohjelmainserttiä ja 38 tiedoteklippiä. Suoria lähetyksiä oli n. 35 tuntia. Netti-tv:n katsojamäärä 15 951. Kuurojen Videon ohjelmia dvd:llä 6 kokonaisuutta, yhteensä 396 minuuttia eli lähes 7 tuntia.
- Kuurojen lehden jakelumäärä eli tilaajat ja ilmaisjakelu 1 216 (1 252), lehti ilmestyi 5 kertaa.
- Liiton Facebook-sivulla oli vuoden vaihteessa 1 100 (900) tykkääjää. Liiton toiminnanjohtajaa seurattiin aktiivisesti Twitterissä.
- Liitto toi viittomakielisten teemat näkyville kaupunkien saavutettavuutta esitelleeseen kiertävään Cities for All -näyttelyyn, monikulttuuriseen Maailma kylässä -festivaaliin ja Kajaanissa pidettyyn Satakieliseminaariin. ■

Viittomakielen päivä kuului ja myös näkyi radiossa

■ Kuurojen Liitto teki uuden aluevaltauksen, kun vuoden 2012 Viittomakielen päivää päätettiin juhlistaa yhteisellä teemapäivällä Radio Novan kanssa. Radio on kuuroille varsin tuntematon viestinnän väline, ja teemapäivää lähdettiin rakentamaan kaikki liiton kohderyhvät mielessä.

Radio Novan kaikki ohjelmat klo 6 - 21 välillä lähetettiin viittomakielelle tulkattuina Novan verkkosivulla. Mitään ei jätetty pois: päivän tulkittiin teki aikamoisen urakan viittomalla kaikki kappaleet, juonnot, haastattelut, uutiset ja jopa mainokset. Teemapäivän ohjelmat myös käsittelivät kuuro-

utta ja viittomakieltä eri näkökulmista, ja studiossa vieraili useita viittomakielisiä haastateltavia.

Radiopäivästä saatu palaute oli erittäin positiivista ja siitä toivottiinkin pysyvää käytäntöä. Monet kuurot katsojat kertoivat päivän olleen ainutlaatuinen ja saaneensa elämänsä ensimmäisen kosketuksen heille tähän saakka vieraaseen mediaan.

”Oli kiva nähdä miten radio toimii. Yleensähan radiota kuunnellaan ja kuuroilla ei ole käsitystä siitä miten se todellisuudessa toimii. Oli kiva kun voi pitää ”radiota” päällä ja silloin tällöin vilkaista mitä siinä puhutaan.”

”Tosi mahtavaa, että sai ”kuunnella” radiolähetyksiä viittomakielellä! Radion maailma oli mulle aikaisemmin täysin vieras, en yhtään tiennyt miten hyviä juttuja siellä on, nyt tiedän, kiitos viittomakielen päivän ja viittomakielelle tulkattun nettilähetyksen!”

Viittomakielen teemapäivän radiolähetystä seurasi arviolta yli 600 000 kuuntelijaa ja viittomakielistä verkkolähetystä yli 10 000 katsojaa. Radio Nova palkittiin teemapäivästä kunniamaininnalla Radio Awards 2012 -kilpailussa. ■

KUVA: RADIO NOVA

Yksi Viittomakielen teemapäivän haastateltavista oli viittomakielinen Netta Keski-Levijoki.

Kuurojen Liiton puheenjohtaja Jaana Keski-Levijoki, erityisedustaja Signmark ja pohjoismainen yhteistyöministeri Alexander Stubb osallistuivat pohjoismaisen seminaarin paneelikeskusteluun.

POHJOISMAINEN YHTEISTYÖ VAHVISTUU

■ Kuurojen Liiton edunvalvonta- ja vaikuttamistyötä tehdään monella tasolla ja kansainväliset kontaktit ovat aina olleet luonnollinen osa toimintaa. Liitto on ottanut Kuurojen Pohjoismaisen Neuvoston (KPN) ja Kuurojen Pohjoismaisen Nuorten Neuvoston (KPNN) puheenjohtajiston ja sihteeristön vastuulleen vuosiksi 2010–2014.

Pohjoismaisen yhteistyön visiona on saavuttaa seuraava tavoitetilä: viittomakielet ja kuurojen kulttuuri ovat luonnollinen osa pohjoismaista moninaisuutta ja kuurot ovat tasa-arvoisia muiden Pohjoismaiden kansalaisten kanssa. Yhteisiin strategisiin tavoitteisiin vuosille 2012–2015 on kirjattu muun muassa pohjoismaisten viittomakielten aseman vahvistaminen ja lisääminen pohjoismaiseen kielisopimukseen sekä neuvoston vahva poliittinen ja sosiaalinen verkosto Pohjoismaissa. Lapset ja nuoret ovat nousseet moneen otteeseen esille eri pohjoismaisissa konteksteissa.

KPN järjesti yhteistyössä vastaperustetun Grönlannin kuurojen liiton kanssa yhteistyöseminaarin Grönlannissa, Nuukissa elokuun lopussa, ja yhtenä seminaarin teemoista oli Grönlannin kuurojen liiton tukeminen. Arktisella saarella asuu noin 30 viittomakielistä kuuroa, mutta heillä ei ole suurten etäisyyksien ja kalliiden internet-yhteyksien vuoksi mahdollisuutta olla toisiin säännöllisesti yhteydessä. Seminaarissa esiteltiin hyviksi havaittuja käytäntöjä ja pohdittiin, kuinka grönlantilaiset voivat edistää omakielisiä palveluja ja vaikuttaa ihmis- ja kielellisten oikeuksien

toteuttamiseen. Oli upeaa seurata grönlantilaisten kuurojen voimaantumista, kun paikalla olleet ministerit saivat kuulla yhteisön toiveista ja vaatimuksista. Keskusteluyhteys viranomaisten ja kuurojen yhteisön välillä avautui.

Lokakuussa kuurojen pohjoismainen yhteistyö sai hienoa näkyvyyttä. KPN ja KPNN järjestivät yhdessä ulkoministeriön kanssa Viittomakieli lapsille ja nuorille Pohjoismaissa – jatkuuko kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus Pohjoismaissa -seminaarin eduskunnan auditoriossa. Tapahtuma oli osa Pohjoismaiden neuvoston 60-vuotisjuhlaisuutta. Kutsuvieraiden lisäksi seminaariin osallistui etäyhteyksin Tanskan, Norjan, Ruotsin ja Islannin kuurojen liittojen edustajat. Minipaneelikeskustelussa tuli selväksi, että kuurojen lasten oikeuksien toteutumisessa on Pohjoismaissa eroja. Tilanne on huolestuttava; pohjoismainen yhteistyöministeri Alexander Stubb ja kansanedustaja Tuula Peltonen kertoivat asia olleen esillä myös Pohjoismaiden neuvostossa. Heidän mukaansa pohjoismainen yhteistyö antaa paljon mahdollisuuksia vaikuttaa kuurojen lasten ja nuorten asioihin.

Kuurojen pohjoismainen yhteistyö kiteytyy seuraavaan sloganin erittäin hyvin: NÅR VI STÅR SAMMEN ER VI STÆRKE! (eli vapaasti suomennettuna: Yhdessä olemme vahvoja!) ■

*Kaisa Alanne
kehittämisjohtaja*

KUVA: SANNI KOSTIAINEN

Markku Torniainen

HALLINTOKERTOMUS

■ Kuurojen Liiton hallinto-osaston toimintaa on ohjannut vuodesta 2007 lähtien vuosittain vähentyneet tulot. Kuiden vuoden aikana liiton tulot ovat vähentyneet 1,4 milj. eurolla. Tästä huolimatta on liiton kulupuolta pystytty hallitsemaan niin, että vuodesta 2006 lähtien tilinpäätökset ovat olleet ylijäämäisiä. Niin myös viime vuonna.

Vuonna 2012 liiton tulot olivat 8,2 milj. € ja kulut 8,2 milj. €. Tilinpäätöksen tulos oli 23 835,32 € ylijäämäinen. Liitolla ei ollut korollista lainaa vuoden aikana. Liiton omavaraisuusaste oli vuoden lopussa 37,1 %.

Vuoden aikana liiton kuluja jouduttiin supistamaan kaksilla yt-neuvotteluilla. Kevään ja syksyn yt-neuvotteluissa henkilökunnan määrää supistettiin yhteensä kahdeksalla toimihenkilöllä.

Liiton omistaman osakeyhtiö Sign Line Oy:n toiminta kääntyi tappiolliseksi vuoden 2011 aikana ja tappioiden odotettiin kasvavan vuonna 2012. Lisäksi Sign Linen talous ja liikevaihto olivat kasvaneet suuriksi suhteessa liiton toimintaan, joten mahdollisen suuren tappion maksaminen olisi vaarantanut liiton toiminnan jatkamisen. Tästä syystä Sign Linesta päätettiin luopua. Myyntihinnasta kirjattiin vuoden 2012 tulokseen myyntivoittoa. Syksyn yt-neuvottelut liittyivät Sign Linen myyntiin, sillä sen taloushallinto hoidettiin liiton talousyksikössä.

Vuoden aikana hallinto-osaston henkilökunnasta irtisanottiin viisi toimihenkilöä. Lisäksi hallinto-osastolle

muodostettiin viisihenkinen sihteeritiimi. Osaston lähes kaikkien toimihenkilöiden työtehtävät organisoitiin vuoden aikana uudelleen.

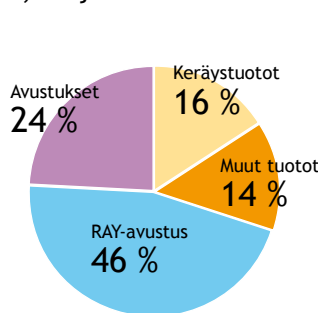
Liiton yhdessä muiden järjestöjen kanssa omistama Kiinteistö Oy Valkea talo tuottaa palveluja talossa toimiville järjestöille. Vuoden 2012 suurimmat kehittämisspanokset kohdistettiin ICT-järjestelmien ja ravintola- ja kokoustilojen palvelujen kehittämiseen. Hallinto-osasto oli vahvasti mukana uudistusten valmistelutyössä, kun liittojen yhteiset tietokonehankinnat ja atk-koulutuspalvelut kilpailutettiin hankintalain mukaisesti sekä siirryttiin Windows 7 käyttöjärjestelmään. Lisäksi Valkean talon ravintola- ja kokouspalveluiden tuottamisesta järjestettiin kilpailutus.

Liitto on mukana omistajana Suomen Humanistinen Ammattikorkeakoulussa Humak Oy:ssä. Humakin toimintaympäristössä tapahtui muutoksia, jotka vaikuttivat Humakin rakenteeseen ja toimintaan. Toimipisteiden lukumäärä vähenee yhdeksästä kuuteen, minkä johdosta työnjako toimipisteiden kesken organisoidaan osittain uudelleen. Humakin tutkimus-, kehitys- ja innovaatio toiminta ja hallinto siirtyvät Valkeaan taloon. Hallinto-osasto osallistui näiden muutosten valmistelutyöhön ja koordinoi tilojen remontoinnin uusiin toimintoihin paremmin sopiviksi.

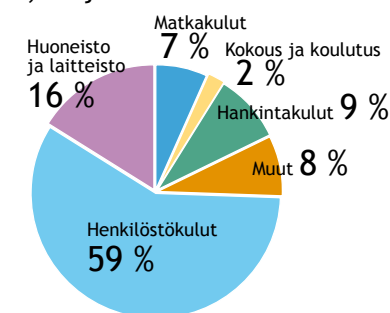
Kuurojen Liitto on konserni, johon kuuluvat liiton lisäksi Kiinteistö Oy Valkea talo ja KL Support Oy. Konsernin tulot olivat 13,0 milj. € ja kulut 13,1 milj. €. Konsernitilinpäätös osoitti alijäämää 75 150,33 €. KL Supportin tulos oli alijäämäinen ja Kiinteistö Oy Valkean talon voitollinen. ■

Markku Torniainen hallintojohtaja

Kuurojen liiton tuotot
8,2 milj. euroa vuonna 2012

Kuurojen liiton kulut
8,2 milj. euroa vuonna 2012

HENKILÖSTÖKERTOMUS 2012

■ Henkilöstöstrategian ja -politiikan sekä johtamiskäytäntöjen kehittämistä liiton arvojen ja strategian pohjalta jatkettiin yhdessä johtoryhmän kanssa. Henkilöstöohjeita ja sähköisiä lomakkeita laadittiin esimiestyön tueksi yhteistyössä johdon, luottamusmiesten ja työsuojelutoimikunnan kanssa. Sähköistä päätösrekisteriä pidettiin ajan tasalla.

Yhteistyössä luottamusmiesten ja työsuojelutoimikunnan kanssa valmisteltu uusi henkilöstöopas Työkyvyn tukemisen toimintamalli saatiin käyttöön. Diacorin työpsykologi perehdytti keväällä esimiehet mallin käyttöön sekä luennoi aiheesta työntekijäpäivänä henkilöstölle. Työkyvyn tukemisen toimintamallin tavoitteena on huolehtia työntekijöiden työkyvyn edistämisestä ja työkyvyttömyyden ehkäisemisestä läpi työuran. Toimintamalli perustuu rakentavaan keskusteluun esimiehen ja työntekijän välillä.

Sairauspoissaoloista tehtiin yhteenveto johtoryhmälle ja esimiehille varhaisen puuttumisen mallin mukaisesti. Sairauspoissaoloseurannan mukaan poissaolojen määrä vuonna 2012 laski 38 prosentilla verrattuna vuoteen 2011. Seurannan mukaan tuki- ja liikuntaelinsairaudet lisääntyivät samoin kuin muut tekijät, jotka vaikuttavat terveydentilaan ja lisäävät yhteydenottoja työterveyshuollon suuntaan.

Diacorin työterveystiimin kanssa pidettiin helmikuussa kokous, jossa arvioitiin työterveyshuollon toimivuutta ja yhteistyön sujuvuutta. Vuonna 2011 vastaanottokäyntejä oli yhteensä 1023. Työterveyshuollon kulut olivat 83 836 € eli noin 814 € työntekijää kohden. Vuoden 2012 luvut eivät ole vielä selvillä.

Vuonna 2012 käytiin kahdet yt-neuvottelut tuotannolisten ja taloudellisten syiden vuoksi. Ensimmäiset neuvottelut alkoivat 14.5.2012 ja kestivät kaksi viikkoa. Tämä yt-neuvottelu kohdistui myös Kuurojen kansanopistoon. Seuraavat kahden viikon yt-neuvottelut pidettiin syksyllä 23.10.2012 alkaen. Yt-neuvottelujen jälkeen seitsemän työntekijää irtisanottiin, neljä lomautettiin, yksi työsuhde osa-aikaistettiin ja yhden kohdalla päädyttiin eläkeratkaisuun.

Vuonna 2012 henkilötyövuosia kertyi 80,1. Laskua edellisestä vuodesta oli 20,3 henkilötyövuotta. Vuoden aikana

alkoi 7 uutta työsuhdetta ja päätyneitä työsuhteita oli 16. Henkilötyövuosien vähenemiseen vaikutti yt-neuvottelujen lisäksi Kuurojen maailmanliiton (WFD) irrottautumisen Kuurojen Liiton yhteydestä itsenäiseksi työnantajaksi. Työsopimuksia tehtiin 30 työntekijälle. Osa työsopimuksista koski työsuhteen ehtojen muutoksia osa-aikatyöhön siirtymiseksi.

Toimintavuonna työsuojelutoimikunta kokoontui 4 kertaa, ja pöytäkirjat julkaistiin intrassa. Aluehallintovirasto työsuojelun vastuualueelta teki toukokuussa tarkastuskäynnin liitossa. Tarkastuksen jälkeen Kuurojen Liitto sai toimintaohjeet kouluttaa työsuojelutoimikunnan jäsenet, selvittää ja arvioida kattavasti työolosuhteista aiheutuvat vaaratekijät, kuten muun muassa henkiset kuormitustekijät. Lisäksi työnantajalla tulee olla vaarojen arviointiin perustuva työsuojelun toimintaohjelma. Toimintaohjeitten toteuttaminen aloitettiin kouluttamalla työsuojelutoimikunnan jäsenet työturvallisuuskeskuksen kursseilla joului- ja tammi-kuun aikana.

Kiinteistö Oy Valkean talon hallitus kokoontui 8 kertaa ja ICT-johtoryhmä 5 kertaa toimintavuoden aikana. Syksyn aikana uusittiin atk-ohjelmistot työasemiin sekä tarjottiin perehdyttämiskoulutusta uusiin ohjelmiin. Myös yli neljä vuotta vanhat työasemat uusittiin; hankinta toteutettiin leasing-sopimuksella.

Viittomakielen opetusta tarjottiin uusille työntekijöille perehdyttämiskoulutuksena ja vanhoille työntekijöille kielihuoltona yhteistyössä Kuurojen kansanopiston kanssa liiton koulutus- ja kielipolitiikan mukaisesti. ■

Ari Pokkinen
henkilöstöpäällikkö

Henkilöstölujuja 31.12.2012

■ Kuurojen Liiton konsernissa oli vuoden 2012 lopussa yhteensä 98 työntekijää:

• Kuurojen Liitto ry	74
- Kuurojen kansanopisto	11
• KL Support Oy	5
• KOY Valkea talo	8

■ Kuurojen Liiton henkilöstöstä (KL, KKO) naisia oli 63 (74 %) ja miehiä 22 (26 %).

■ Kuurojen Liiton koko henkilöstön keski-ikä (KL, KKO) oli 47 v.

■ Työsuhteet Kuurojen Liitossa ovat varsin pitkäaikaisia. Keskimääräinen työsuhteen pituus oli vuoden 2012 lopussa 13 vuotta 3 kuukautta ja 10 päivää.

Työsuhteen kesto

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Naisten keski-ikä	43 v. 11 kk.	43 v. 11 kk.	45 v. 1 kk.	46 v.	45 v. 5 kk.	46 v. 8 kk.	46 v. 8 kk.
Miesten keski-ikä	44 v. 11 kk.	43 v. 3 kk.	45 v. 11 kk.	47 v. 5 kk.	49 v.	48 v. 5 kk.	48 v. 8 kk.

Työsuhteen laatu vuoden 2012 lopussa

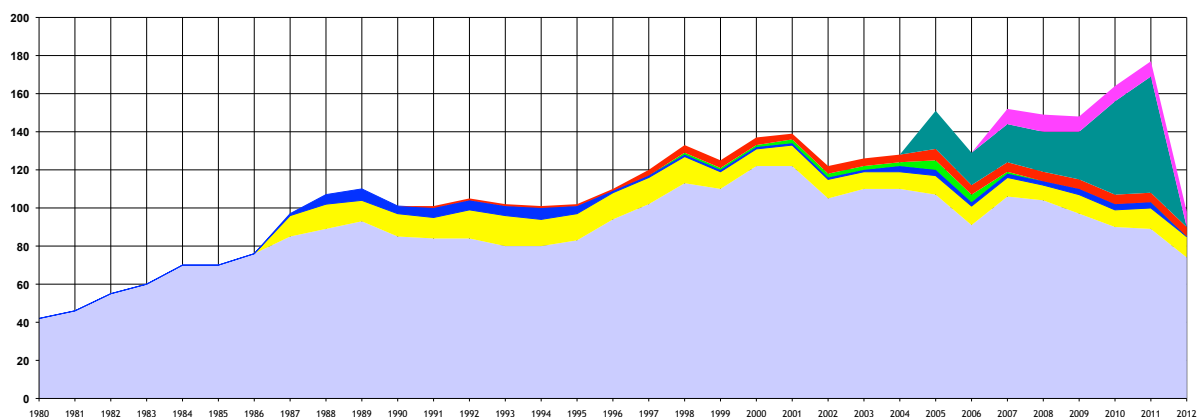
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Vakinaisessa kokopäivätyössä	69 %	69 %	68 %	74 %	77 %	77 %	81 %
Vakinaisessa osa-aikatyössä	9 %	8 %	6 %	5 %	5 %	10 %	15 %
Määräaikaisessa kokopäivätyössä	19 %	22 %	23 %	16 %	14 %	11 %	2 %
Määräaikaisessa osapäivätyössä	3 %	1 %	3 %	5 %	4 %	2 %	2 %

Henkilöstöstä kuurojen ja kuulevien työntekijöiden osuus 31.12.2012

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Kuuroja työntekijöitä	36 %	35 %	35 %	37 %	40 %	40 %	41 %
Kuulevia työntekijöitä	64 %	65 %	65 %	63 %	60 %	60 %	59 %

Kuurojen Liiton henkilöstö (myös liitännäisorganisaatiot)

■ Kuurojen Liitto ry ■ Kuurojen kansanopisto ■ WFD ■ ProSign Oy Ab ■ KL Support Ab ■ Sign Line Oy ■ KOY Valkea talo

KIRJEKAMPANJOINTI EDELLEEN VARAINHANKINNAN PERUSTA

■ Kuurojen Liiton oman varainhankinnan tuotto kerättiin kirje- ja nettikampanjoilla, kuukausilahjoituksilla ja vaalien yhteydessä toteutetuilla Pieni ele –lipaskeräyksillä.

Kirjekampanjoita toteutettiin vuoden aikana kahdeksan; perinteinen kirje on edelleen liiton oman varainhankinnan perusta. Kampanjakirjeissä esiteltiin kuurojen elämää tarinoiden keinoin sekä kerrottiin liiton toiminnasta. Keräyskohteita olivat muun muassa nuorisotoiminta, senioritoiminta, viittomakielinen viestintä ja Kuurojen Liiton toiminta kokonaisuutena. Kampanjakirjeiden uudistettu ulkoasu ja todellisuuteen perustuvat tarinat saivat lahjoittajilta hyväksyvän vastaanoton.

Toimintavuonna nostettiin varainhankinnan viestinnässä kuukausilahjoitusmahdollisuus näkyvästi esille. Markkinoinnin tuloksena säännöllisten lahjoittajien määrä kasvoi 29 prosentilla monen kertalahjoittajan siirryttyä kuukausilahjoittajaksi.

Anna Emmille kaveri oli liiton ensimmäinen sosiaalista mediaa vahvasti hyödyntävä kampanja.

Lahjajokanäkyy.fi -lahjoitussivuston tekniikkaa, toimivuutta ja ulkoasua kehitettiin. Lisäksi sivuston tueksi avattiin Lahja joka näkyy -Facebook-sivusto, jolla oli seuraajia vuoden lopussa 2300.

Keväällä 2012 toteutettiin Anna Emmille kaveri -kampanja, jossa kerättiin varoja viittomakielisten lasten ja nuorten leiritoimintaan. Anna Emmille kaveri oli ensimmäinen varainhankinnan kampanja, joka toteutettiin monikanavaisena sekä suoramarkkinoinnissa, verkossa että printtimainonnassa. Kampanjointi osoittautui haastavaksi, sillä verkkosivustoilla vierailu tai niiden seuraminen eivät välttämättä johtaneet konkreettisiin lahjoituksiin.

Kuurojen Liitto ja kuurojen paikallisyhdistykset ovat mukana myös Pieni ele -keräyksessä, joka on

18 järjestön yhteinen valtakunnallinen keräys kotimaisen vammais- ja terveystyön hyväksi. Keräys järjestetään vaalien yhteydessä äänestyspaikoilla lipaskeräyksenä. Keräys järjestettiin vuonna 2012 kolme kertaa ja keräys onnistui odotusten mukaisesti. Kussakin kunnassa lahjoitetusta keräystuotosta 50 prosenttia jää keräykseen osallistuville yhdistyksille ja toinen puolikas jaetaan keräykseen osallistuneiden keskusjärjestöjen kesken

Tulevina vuosina varainhankinnan haasteita ovat suoraveloituksen poistuminen, verkkolahjoittamisen kehittäminen ja uusien lahjoitustapojen luominen. Lahjoittamisesta tulee tehdä mahdollisimman helppoa.

Varainhankinnan työkenttä on haastava ja vaatii siksi jatkuvaa kehitystyötä sekä tekijöiden tietotaidon päivittämistä. ■

*Eija Tiainen
kampanjasuunnittelija*

JOHTORYHMÄ JA LUOTTAMUSORGANISAATIO

KUVA:SANNI KOSTAINEN

Liittokokousedustajat, työntekijät ja hallitus kokoontuivat perinteiseen ryhmäkuvaan oppimiskeskus Fellmannian auditorioon.

LIITTOKOKOUS

■ Kuurojen Liiton liittokokous kokoontui 9.–10.6.2012 Lahdessa. Liittokokouksessa oli edustettuna 38 kuurojen yhdistystä yhteensä 53 edustajalla.

Julkilausumassaan liittokokous esitti huolensa hyvinvointipalvelujen saavutettavuudesta. Peruspalvelujen tulee olla viittomakielisille saavutettavissa yhdenvertaisesti muiden kansalaisryhmien kanssa.

Liittokokous korosti, että viittomakielen käyttöä ja esteettömyyttä kuntien asiakaspalvelussa sekä muissa kunnan palveluissa tulee lisätä. Sosiaali- ja terveystieteissä tulee kartoittaa viittomakieltä käyttävien asiakkaiden tarpeet ja luoda niiden perustalta laatusuosittukset kielelliset oikeudet huomioiden. Erityisen tärkeänä liitto pitää viittomakielen

aseman vahvistamista opetuksessa. Viittomakieli tulee olla sekä opetuksen kieli että oma erillinen oppiaineensa.

Yhdistysaloitteita ei vuoden 2012 liittokokouksessa ollut.

Huomionosoituksia luovutettiin kaksi. Suomen Valkoisen ruusun ritarikunnan I luokan mitali kultaristein luovutettiin jyvaskyläläiselle Pirkko Johanssonille, joka on toiminut kuurojen järjestötyössä lähes 40 vuoden ajan niin yhdistys- kuin liittotasollakin. Kuurojen Liiton 100-vuotismitali luovutettiin Lahden Kuurojen Yhdistyksen pitkäaikaiselle jäsenelle ja useissa luottamustehtävissä toimineelle 97-vuotiaalle Irja Remmille. ■

KUVA: SANNI KOSTAINEN

Hallituksen jäsenet: Katja Katila, Heikki Sandholm, Cecilia Hanhikoski, Johan Hedrén, Elina Blundin, Iina Öykkönen, Jaan Keski-Levijoki, Jaana Aaltonen, Jari Kärkkäinen ja Nina Sivunen.

HALLITUS

■ Kuurojen Liiton hallitus kokoontui kertomusvuonna viisi kertaa.

Hallituksen puheenjohtajana toimi yliopistonopettaja, KM Jaana Keski-Levijoki Liedosta ja varapuheenjohtajana erityisluokanopettaja, KM Jaana Aaltonen Turusta. Hallituksen muut jäsenet olivat: henkilöavustaja Elina Blundin Vaasasta, avustava kirjanpitäjä Tiina Eskelinen Mikkelistä, IT-koordinaattori Johan Hedrén Vantaalta, toimistotyöntekijä Jari Kärkkäinen Joroisista, opiskelija Katja Merentie Helsingistä, eläkeläinen Heikki Sandholm Tampereelta, KK Nina Sivunen Jyväskylästä ja opiskelija Iina Öykkönen Outokummusta.

Hallitukseen valittiin kesäkuun liittokokouksessa erovuoroisista jäsenistä uudelleen Johan Hedrén, pois jäivät Katja Merentie ja Tiina Eskelinen. Uusina jäseninä valittiin merkonomi Katja Katila Raisiosta ja opiskelija Cecilia Hanhikoski Helsingistä. ■

JOHTORYHMÄ

■ Johtoryhmän muodostivat toiminnanjohtaja Markku Jokinen, palvelujohtaja Päivi Lappi, hallintojohtaja Markku Torriainen ja kehittämisjohtaja Kaisa Alanne. Johtajien yhteisenä tehtävänä oli vastata Kuurojen Liiton perustehtävän toteutumisesta kokonaisuudessaan sekä liiton liittämisorganisaatioiden kytkeytymisestä liiton toimintaan.

Johtoryhmän jäsenet osallistuivat konsernin tytäryhtiöiden toimintaan työskentelemällä yhtiöiden hallituksissa. ■

KUVA: ANNIKA POSTI

Kansainvälisellä kuurojen viikolla kansanopisto toteutti avoimien ovien tilaisuuden, jossa mm. maahanmuuttajalinjalaiset esittelivät eri maiden kulttuureja.

■ Vuonna 2012 valtio leikkasi tuntuvasti kansanopistoille jaettavia valtionosuuksia, mikä vaikutti myös Kuurojen kansanopiston toimintaan. Valtionosuusrahoituksen huomattavasta supistumisesta, siitä johtuneesta säästötarpeesta ja henkilökunnan lomautuksista huolimatta kuluneena vuonna kertyi reilut 2000 opiskelijaviikkoa. Näistä pitkät linjat tuottivat noin 1200 opiskelijaviikkoa ja kurssitoiminta vähän yli 800 opiskelijaviikkoa.

Kurssipuolella kaksi kolmannelta opiskelijaviikoista tuli kuuroista opiskelijoista. Pitkistä linjoista maahanmuuttajalinja on suunnattu kuuroille opiskelijoille. Tältä linjalta kertyi runsas puolet pitkien linjojen opiskelijaviikoista. Maahanmuuttajalinja on siis osoittautunut erittäin tarpeelliseksi kanavaksi kuurojen maahanmuuttajien kotoutumiselle suomalaiseen yhteiskuntaan. Viittoma-

kielen pitkät linjat, viittomakielen linja sekä kahdesti vuodessa järjestettävä yhdeksänviikkoinen viittomakielen intensiivikurssi, ovat pysyneet jotakuinkin yhtä suurina vuodesta toiseen. Tosin opiskelija-aines muuttuu vuosi vuodelta heterogeenisemmäksi. Aiemmin valtaosa opiskelijoista oli viittomakielialalle hakeutuvia nuoria, nyt on yhä enemmän ammatillista pätevyyttään lisääviä aikuisia sekä elämänhallintaa hakevia nuoria.

Uutena linjana perustettiin avustajalinja. Sen keskeiset oppisisällöt ovat viittomakieli ja kasvatustiede, lisäksi apuaineina on mm. ensiapua, hygieniapassikoulutusta ja kulttuurienvälistä viestintää. Tämä linja on kasvatustieteen opintoja lukuun ottamatta integroitu kurssitoimintaan tai viittomakielen intensiivikurssiin. Uuden linjan avulla on saatu rakennettua opintopaketti

sellaisille henkilöille, jotka haluavat avustajiksi päiväkoteihin tai kouluihin tai haluavat syventää koulunkäyntiavustajan ammattitutkintoaan. Linjalla opiskeli aloitusvuonna 11 opiskelijaa ja se toimi monimuotolinjana.

Viittomakielen lyhytkurssitoiminta on säilynyt ennallaan. Yhteistyökurssit Kuurojen Liiton kanssa ovat hieman vähentyneet, joskin yhdistysten hyvinvointikurssit ovat olleet suosittuja. Yhteistyö Suomen Kuurosokeat ry:n kanssa on jatkunut kuluneenakin vuonna. Teatteri Totin kanssa on myös järjestetty teatterikurssi.

Humanistinen ammattikorkeakoulu teki vuonna 2012 kolmen koulutusyksikön lakkauttamisiin liittyvät hallinnolliset päätökset. Sen seurauksena ammattikorkeakoulun opiskelijamäärä, henkilökunnan määrä ja tarvittavien tilojen määrä kasvaa Valkeassa talossa vuonna 2013 huomattavasti.

Koulutuksellinen yhteistyö Humanistisen ammattikorkeakoulun kanssa on jatkunut aiempien vuosien tapaan. Uutena opintokokonaisuutena oli Kuurojen kansanopistolla järjestetty avoimen ammattikorkeakoulun viittomakielen kurssi kuuroille. Kasvatustieteen ja aikuiskasvatuksen perusopintojen osalta on opetusta järjestetty yhteistyössä Jyväskylän yliopiston avoimen yliopiston kanssa. ■

Timo Heinola
rehtori

KONSERNIYHTIÖT

KOY VALKEA TALO

■ Valkea talo koordinoi palveluja osakasjärjestöille kiinteistön ylläpito-, asiakas-, puhelinvaihe- ja atk asioissa. Lisäksi Valkea talo hallinnoi RAY:n rahoittamaa valtakunnallista tekstipuhelinvälityspalvelua.

Kuurojen Liitto ry omistaa Kiinteistö Oy Valkean talon osakekannasta 54,8 %:n osuuden, Kuuloliitto ry 43,1 %:n osuuden, Kuurojen Palvelusäätiö 1,4 %:n osuuden ja Kuurojen Lasten Vanhempien liitto ry 0,7 % osuuden. Yhtiöllä oli omaa henkilökuntaa kahdeksan henkilöä.

Kiinteistö Oy Valkean talon liikevaihto oli kertomusvuonna 1 579 811 €, josta atk:n osuus oli 365 315 €. Lisäksi tekstipuhelinvälityspalvelun oston käyttöön käytettiin 452 777€. Kertomusvuonna ravintola-, kokous- ja aulapalvelutoiminnot järjesteltiin uudelleen. ■

KL SUPPORT

■ KL Support kehittää ja toimittaa laitteita, jotka auttavat käyttäjiä kommunikoimaan ympäröivän yhteiskunnan kanssa sekä konsultoi laitteiden valmistajia ja toimii asiantuntijana.

KL Support Oy:n vuosi oli vaikea lukuisten ennakkoimattomien tapahtumien vuoksi. Muun muassa ulkomaisen toimittajan konkurssi aiheutti tappioita. Heikosta taloudellisesta tuloksesta johtuen aloitettiin yrityksessä säästötoimenpiteet, jotka jatkuvat vuonna 2013. Varsinaisten tuotteiden osalta valikoima pysyi pääosin samana joitain mallistojen uusiutumisia lukuun ottamatta. ■

Kuurojen Liiton edustajat sekä yhteistyötahojen nimeämät jäsenet eri organisaatioissa vuonna 2012

Järjestö	Edustaja/yhteyshenkilö
Aikakauslehtien Liitto	Jaana Keski-Levijoki Antti Mäkipää
Ablis-säätiö - hallitus	Liisa Kauppinen
Asumispalvelusäätiö Aspa - hallitus	Päivi Lappi Markku Torniainen (vara)
Design for All - EDeAN (eurooppalainen verkosto) - suomalainen verkosto	Jari Heiskanen (31.7. asti) Marika Rönnerg (1.8. alk.) Jari Heiskanen (31.7. asti) Marika Rönnerg (1.8. alk.) Mikko Palo
Dövas Nordiska Ungdomsrådet (DNUR)	Juha Vahtera Liisa Syväsalmi nuorisotoimikunnan puheenjohtaja
Eduskunnan vammaisasiain yhteistyöryhmä (VAMYT)	Päivi Lappi
Erikoiskirjastojen neuvosto	Ilona Leppänen
EUD:n ICT-ryhmä	Mikko Palo
European Society for Mental Health and Deafness	Helena Torboli
European Union of the Deaf (EUD)	Markku Jokinen Kaisa Alanne (varaedustaja) hallituksen kokouskohtaisesti nimeämä edustaja
European Union of the Deaf Youth (EUDY) - hallitus 2012 - 2013	Netta Keski-Levijoki
FDPI ry (kansainvälisen vammaisjärjestön Suomen osasto)	Kaisa Alanne
Finlands Svenska Handikappförbund (FSH)	Håkan Westerholm
FINSE (Tuetun työllistämisen Suomen verkosto)	Börje Hanhikoski
Humanistinen ammattikorkeakoulu - valtakunnallinen neuvottelukunta - Kuopion kampuksen alueellinen neuvottelukunta - ammattikorkeakoulun hallitus - Humak Oy	Kaisa Alanne Urpo Nevalainen Markku Jokinen Timo Heinola
ICSW (The International Council of Social Welfare)	Päivi Lappi

Järjestö	Edustaja/yhteyshenkilö
Ihmisoikeusvaltuuskunta (2012 - 2016)	Markku Jokinen
Viittomakielen keskus/Jyväskylän yliopisto - neuvottelukunta	Markku Jokinen
Kansalaisareena ry - yhteyshenkilö - pääkaupunkiseudun vapaaehtoistoiminnan koordinaattoreiden VALIKKO -ryhmä	VIVA-koordinaattori
Kelan ja kuulovammaisalan järjestöjen pysyvä yhteistyöfoorummi	Jaana Aaltonen Pirkko Selin-Grönlund (vara)
Kieliasiaain neuvottelukunta (2012 - 2015)	Kaisa Alanne
Kiinteistö Oy Valkea talo - ruokalatoimikunta - tekstipuhelinvälityspalvelu-työryhmä - hallituksen jäsen - hallituksen jäsen	Raija Jussilainen Jari Heiskanen Ari Pokkinen Markku Torniainen
Kirkon saavutettavuusohjelman asiantuntijatyöryhmä	Jari Heiskanen
Kirkkohallitus - kirkollisten toimitusten käännöstyöryhmä	Pia Taalas
KL-Support Oy - hallitus - hallitus - hallitus - hallitus	Markku Jokinen Jaana Keski-Levijoki Päivi Lappi Markku Torniainen
Kotimaisten kielten tutkimuskeskus - suomalaisen viittomakielen lautakunta (1.6.2009 - 31.5.2012)	Kaisa Alanne
Kulttuuriyhdistys Suomen EUCREA ry	Elina Pokki
Kuuloliitto ry - tekstityksen edistämisyöryhmä	Jari Heiskanen (31.7. asti) Antti Mäkipää
Kuurojen Lähetys ry	Kaisa Alanne (yhteyshenkilö)
Kuurojen Palvelusäätiö - hallitus - hallintoneuvosto - Juniori-ohjelman tukiryhmä	Börje Hanhikoski Markku Jokinen Seppo Mertanen Kaisa Alanne
Kuurojen Pohjoismainen Neuvosto (KPN)	Markku Jokinen, varalla Kaisa Alanne Jaana Keski-Levijoki (pj), varalla Jaana Aaltonen (varapj)
Kynnys ry	Päivi Lappi

Järjestö	Edustaja/yhteyshenkilö
Lastensuojelun Keskusliitto - lapsen oikeuksien ja kansainvälisten lasten suojelun neuvottelukunta - jäsen - varajäsen	Helena Torboli Helena Torboli Börje Hanhikoski
Liikenne- ja viestintäministeriö - Esteettömän tietoyhteiskunnan seurantaryhmä	Jari Heiskanen (31.7. asti) Kaisa Alanne (1.8. alk.)
Nordisk Audiologisk Selskap	Markku Jokinen
Nuorisotutkimusseura	Juha Vahtera
Opetushallitus - nuoriso- ja vapaa-ajan ohjauksen tutkintotoimikunta	Pirkko Selin-Grönlund
Opintotoiminnan Keskusliitto	Börje Hanhikoski
Pohjoismaiden hyvinvointikeskus NVC (Nordens Välfärdscenter, Nordic Centre for Welfare and Social Issues)	Päivi Lappi
Pohjoismainen kehitysyhteistyötä koordinoiva työryhmä	kehyytiin jäsen
Pohjola-Norden (Pohjoismaisen kansalaisyhteistyön keskusliitto)	Markku Jokinen Kaisa Alanne
Raha-automaattiyhdistys	Markku Jokinen Markku Torniainen
Reilu Palvelu ry	Päivi Lappi
Satakieliohjelma - ohjausryhmä	Jaana Keski-Levijoki
Selkokeskus - neuvottelukunta	Kaisa Alanne varalla Pirkko Selin-Grönlund / Ilona Leppänen
SignLine Oy:n hallitus	Kaisa Alanne Markku Jokinen Päivi Lappi Tiina Eskelinen Markku Torniainen
Sininahaliitto - vammaisten päihdetyön tukipalvelut, Vapa-vastaava	Susanna Helminen
Sosiaalialan Työnantaja- ja Toimialaliitto - yhteyshenkilö	Markku Torniainen
SOSTE ry (Suomen sosiaali- ja terveys ry) - valtuuston jäsen (2012 - 2015)	Markku Jokinen Markku Jokinen
SOVATEK -säätiö - valtuuskunta - hallituksen varajäsen	Börje Hanhikoski

Järjestö	Edustaja/yhteyshenkilö
Suomen audiologian yhdistys - Finlands audiologiska förening ry	Markku Jokinen
Suomen Kansanopistoyhdistys	Timo Heinola
Suomen nuorisoyhteistyö Allianssi	Juha Vahtera
Suomi.fi -portaalin käyttäjäryhmä	Sanni Kostiainen
Terveyttä kulttuurista -verkosto	Helena Torboli
Tulkkitoiminnan yhteistyöryhmä	Iina Öykkönen (äänivalta) Pirkko Selin-Grönlund (äänivalta) Virpi Thurén
Työväen museoyhdistys ry	Kaisa Alanne Pirkko Selin-Grönlund
Työväen Näyttämöiden Liitto	Marita S. Barber
Ulkoministeriön kansainvälisen vammaspolitiikan koordinoitiryhmä	Markku Jokinen
Vaalikeräystoimikunta	Eija Tiainen Maarit Saarelainen (vara)
Valtakunnallinen vammaisneuvosto VANE - jäsen/varapuheenjohtaja	Markku Jokinen
Vammaisfoorumi - vaikuttajaverkosto	Markku Jokinen Päivi Lappi
Vammaisjärjestöjen kehitysyhteistyöyhdistys FIDIDA ry - hallituksen jäsen - hallituksen varajäsen	Inkeri Lahtinen Katarina Nybergh
Vammaisjärjestöjen nuorisoyhteistyöryhmä VNY	Juha Vahtera
Vammaisten ihmisoikeuskeskus (VIKE) - neuvottelukunnan pj.	Markku Jokinen
Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiö - YTRY-yhteistyöryhmä	Helena Torboli
Vanhustyön keskusliitto ry	Maija Pulkkinen
VATES -säätiö (edistää vammaisen ja vajaakuntoisten työllistämistä)	Börje Hanhikoski Päivi Lappi (vara)
Veronmaksajain keskusliitto	Maarit Saarelainen
Viestintävirasto - HF-standardisointiryhmä	Jari Heiskanen (31.7. asti) Kaisa Alanne (1.8. alk.)
World Federation of the Deaf WFD (Kuurojen maailmanliitto) - hallituksen jäsen	Kaisa Alanne
WFD Youth Section WFDYS (Kuurojen maailmanliiton nuorisosaosto) - hallituksen sihteeri	Juha Vahtera Eeva Tupi

TOIMIKUNNAT JA TYÖRYHMÄT VUONNA 2012

PALVELUOSASTO

NUORISOTOIMIKUNTA

Luottamushenkilöt
Cecilia Hanhikoski, pj
Martin Aro
Robin Hänninen
Noora Karjalainen
Marika Keränen
Liisa Syväsalmi
Nelli-Sofia Tarvajärvi

Työntekijät
Juha Vahtera

KULTTUURIPÄIVIEN 2012 JÄRJESTELYTOIMIKUNTA

Luottamushenkilöt
Päivi El Gharb
Samu Forsblom (Oulun
kulttuuriasiainkeskus)
Satu Leinonen
Minna Rytimaa

Työntekijät
Elina Pokki

SENIORIEN KULTTUURITAPAHTUMAN 2013 JÄRJESTELYTOIMIKUNTA

Luottamushenkilöt
Johan Hedrén, HKY
Päivi Mäntylä, HKY
Tuula Ikonen,
HKY/seniorikerho
Esko Kosunen,
HKY/seniorikerho
Esko Sänkiniemi,
senioritoimikunta
Helsingin kulttuuriasiain-
keskuksen ed.

Työntekijät
Elina Pokki

POHJOISMAISEN KULTTUURIFESTIVAALIN 2014 SUUNNITTELU TYÖRYHMÄ

Luottamushenkilöt
Anne Sjöroos

Työntekijät
Elina Pokki
Salla Lähteenmäki
Helena Torboli, pj.

SENIORITOIMIKUNTA 2011 - 2012

Luottamushenkilöt
Esko Sänkiniemi, pj
Berit Kinnunen, suomen-
ruotsalaisten edustaja
Silja Leino
Tuula Ikonen
Tapio Laine
Vesa Nurmi

Työntekijät
Maija Pulkkinen

VANHUSPOLIITTISTA OHJELMAA VALMISTELEVA TYÖRYHMÄ

Luottamushenkilöt
Eija Auvo
Pirkko Johansson
Liisa Kauppinen

Työntekijät
Helena Torboli, pj.
Maija Pulkkinen
Rita Auroila (Reetta
Laihon sijalla)
Eero Nissi

TEATTERI TOTTI -TYÖRYHMÄ

Luottamushenkilöt
Liisa Kauppinen
Jorma Kuosmanen
Eeva Salmi
Birgitta Wallvik (siht.)

Työntekijät
Marita Barber

VIVA - VIITTOMAKIELISEN VAPAAEHTOISTOIMINNAN YHTEYSHENKILÖTYÖRYHMÄ

Luottamushenkilöt
Seija Einola, seurakunta-
yhtymien kuurojentyö,
Vantaa
Sirpa Toivo, Suomen
Kuurosokeat ry
Päivi Korhonen, seurakuntayhtymien
kuurojentyö, Helsinki
Susanna Kovanen, Aspa Palvelut Oy
Tarja Muteli, Palvelukeskus Ävik
Seija Pulli, Palvelukeskus Ainola
Helena Rakemaa, Espoon seura-
kuntien kuurojentyö

Työntekijät
Heli Mikkola
Mervi Nevalainen
Vivan koordinaattori, pj

VIITTOMAKIELISTEN LASTEN JA NUORTEN OIKEUKSIEN TOTEUTUMISESTA SUOMESSA -HANKKEEN OHJAUSRYHMÄ

Luottamushenkilöt
Maria Kaisa Aula, pj.
Jaana Keski-Levijoki
Mirikka Jalonen-Alava
Aapo Rikala
Outi Ahonen
Marja Irjala
Håkan Westerholm
Eeva-Marja Loukola

Työntekijät
Maarit Widberg-Palo
Elina Pokki
Helena Torboli

KEHITTÄMISOSASTO

KANSAINVÄLINEN TOIMIKUNTA

Luottamushenkilöt
Liisa Kauppinen
Arttu Liikamaa

Jaana Aaltonen pj.
Nina Sivunen, hall.ed.

Työntekijät
Kaisa Alanne
kv-yksikön työntekijät
tarvittaessa
Karin Hoyer
Markku Jokinen
Raija Jussilainen, siht.

WFD:N TUKIRYHMÄ

Luottamushenkilöt
Liisa Kauppinen

Työntekijät
Markku Jokinen
Markku Torniainen
Kaisa Alanne
WFD:n toimiston
työntekijät
tarvittaessa

KUUROJEN LEHDEN TOIMITUSNEUVOSTO

Luottamushenkilöt

Irma Frondelius
 Lena Wenman
 Jaana Keski-Levijoki
 Juhana Salonen

Työntekijät

Annika Posti
 Antti Mäkipää
 Markku Jokinen
 Nina Tapper-Floman/
 Sonja Mäkelä
 Salla Lähteenmäki

Jaana Aaltonen
 (varahenkilö Iina Öykkönen)

TIETEELLINEN TOIMIKUNTA

Luottamushenkilöt

Fred Karlsson
 Ritva Takkinen
 Johanna Mesch
 Jan-Ola Östman
 Päivi Rainö

Työntekijät

Pirkko Selin-Grönlund,
 kokoonkutsuja

VIITTOMAKIELITOIMIKUNTA

Luottamushenkilöt

Jaana Aaltonen
 Maritta Jarva
 Jaana Keski-Levijoki

Työntekijät

Kaisa Alanne
 Karin Hoyer
 Pirkko Selin-Grönlund,
 siht.

Suvi Sjöroos

HALLINTO

TYÖSUOJELUTOIMIKUNTA 2011- 2013

Työnantajan edustajat

Ari Pokkinen

Työntekijät

Katariina Sun, pj.
 Senni Virkkunen
 Reetta Laiho
 Marjukka Hautasaari
 Janne Raatikainen
 Raija Jussilainen, siht.

KUUROJEN KANSANOPISTON JOHTOKUNTA

(2012-2013)

Kaisa Alanne
 Päivi Homi
 Markku Jokinen
 Jaana Keski-Levijoki
 Päivi Lappi
 Kai Leinonen
 Tuija Maaret Pykäläinen
 Markku Torniainen
 Sirpa Ääri-Vähäkylä
 Timo Heinola, KKOn rehtori

JÄSENYHDISTYKSET 2012

	PERUSTETTU	JÄSENIÄ
BORGÅ NEJDENS DÖVA - PORVOON		
SEUDUN KUUROT RF	1982	43
ESPOON VIITTOMAKIELISET RY	1974	154
ETELÄ-KARJALAN KUUROT RY	1908	68
FINLANDSSVENSKA TECKENSPRÅKIGA RF	2002	215
HELSINGIN KUUROJEN YHDISTYS RY -		
HELSINGFORS DÖVAS FÖRENING RF	1895	353
HÄMEENLINNAN KUUROT RY	1924	53
ITÄ-SAVON KUUROT RY	1945	33
JAKOBSTADS NEJDENS DÖVA -		
PIETARSAAREN SEUDUN KUUROT RF	1923	29
JYVÄSKYLÄN KUUROJEN YHDISTYS RY	1907	161
JÄMSÄNJOKILAAKSON KUUROT RY	1981	28
KAINUUN KUUROT RY	1944	20
KESKI-UUDENMAAN KUUROT RY	1941	43
KOKKOLANSEUDUN VIITTOMAKIELISET RY	1929	38
KOTKAN KUUROJEN YHDISTYS RY	1908	29
KOUVOLAN KUUROT RY	1949	34
KUOPION KUUROJENYHDISTYS RY	1909	63
KUUROJEN VANHEMPIEN KUULEVIEN		
LASTEN YHDISTYS RY	1996	83
KUUROJEN YHDISTYS HEFFATA OY	1907	9
LAHDEN KUUROJEN YHDISTYS RY	1930	76
MIKKELIN KUUROJEN YHDISTYS RY	1937	51
OULUN KUUROJENYHDISTYS RY	1932	160
POHJOIS-KARJALAN KUUROT RY	1942	43
PORIN KUUROJEN YHDISTYS RY	1924	68
RAISION SEUDUN VIITTOMAKIELISET RY	2005	82
RAUMAN SEUDUN KUUROT RY	1941	32
RIIHIMÄEN KUUROT RY	1913	60
ROVANIEMEN VIITTOMAKIELISET RY	1949	40
SEINÄJOEN SEUDUN KUUROT RY	1929	57
TAMMERSIGN RY	2009	16
TAMPEREEN VIITTOMAKIELISET RY	1898	133
TURUN KUUROJENYHDISTYS RY	1886	293
UUDENKAUPUNGIN SEUDUN KUUROT RY	1949	28
VAASAN KUUROJEN YHDISTYS		
- VASA DÖVAS FÖRENING RY	1898	80
VANTAAN KUUROT - VANDA DÖVA RY	1979	122
VARKAUDEN KUUROJEN YHDISTYS RY	2004	13
VIITO! RY	2005	57
VIITTOVAT PERHEET RY	2004	44
WOIKKIKSEN VIITTOMAKIELISET RY	2004	18
KUUROJEN KALALIITTO RY	1979	97
KUUROJEN LOMAJÄRJESTÖ RY	2007	36
TURUN KUUROJEN		
SATEENKAARITEATTERI RY	1994	31
SUOMEN KUUROJEN URHEILULIITTO RY	1920	1050

YHDISTYKSIÄ YHTEENSÄ 42

JÄSENIÄ 4143

KUUROJEN LIITTO RY:N VUONNA 2012 ANTAMAT LAUSUNNOT

- **Sosiaali- ja terveysministeriö:** Sosiaalihuollon lainsäädännön uudistamistyöryhmän loppuraportti
- **Opetushallitus:** Näyttötutkinnon perusteet, Oikeustulkin erikoisammattitutkinto
- **Kela:** Lausunto pohjoismaista rajaesteyhteistyötä selvittäneen asiantuntijatyöryhmän loppuraporttiluonnoksesta
- **Liikenne- ja viestintäministeriö:** Yleisradio Oy:stä ja valtion televisio- ja radiorahastosta annettujen lakien muuttaminen
- **Liikenne- ja viestintäministeriö:** Yleisradion hallintoneuvoston kertomus eduskunnalle 2009 ja 2010
- **Viestintävirasto:** Viestintäviraston määräys viestintäverkkojen ja -palvelujen laadusta ja yleispalvelusta
- **Oikeusministeriö:** Kansalaisyhteiskuntalinjauksen luonnos
- **Opetus- ja kulttuuriministeriö:** Perusopetuksen valtakunnallisten tavoitteiden ja tuntijaon uudistaminen
- **Opetus- ja kulttuuriministeriö:** Hyvitysmaksujärjestelmän uudistaminen
- **Sosiaali- ja terveysministeriö:** Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista
- **Hallintovaliokunta:** Luonnos hallituksen esitykseksi vaaratiedotteesta
- **Oikeusministeriö:** Valtioneuvoston kertomus kielilainsäädännön soveltamisesta 2013: viittomakieltä koskevat kielilolot
- **Liikenne ja viestintäministeriö:** Valtioneuvoston asetuksen muuttaminen koskien televisio-ohjelmiin liitettävää ääni- ja tekstityspalvelua
- **Opetus- ja kulttuuriministeriö:** Koulutuksellisen tasa-arvon toimenpideohjelmaa koskeva taustamuistio
- **Valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaosto:** Viittomakielisen kirjaston määräraha